

Dokument na rokovanie

A9-0401/2023

11.12.2023

SPRÁVA

o bezpečnostných a obranných dôsledkoch vplyvu Číny na kritickú
infraštruktúru v Európskej únii
(2023/2072(INI))

Výbor pre zahraničné veci

Spravodajca: Klemen Grošelj

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA.....	16
PRÍLOHA: SUBJEKTY ALEBO OSOBY, KTORÉ SPRAVODAJCOVI POSKYTLI INFORMÁCIE.....	17
STANOVISKO VÝBORU PRE MEDZINÁRODNÝ OBCHOD	18
INFORMÁCIE O PRIJATÍ GESTORSKÝM VÝBOROM.....	25
ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE	26

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o bezpečnostných a obranných dôsledkoch vplyvu Číny na kritickú infraštruktúru v Európskej únii (2023/2072(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,
- so zreteľom na hlavu V Zmluvy o Európskej únii, a najmä na jej kapitolu 2 oddiel 2 o ustanoveniach o spoločnej bezpečnostnej a obrannej politike,
- so zreteľom na Strategický kompas pre bezpečnosť a obranu – za Európsku úniu, ktorá chráni svojich občanov, hodnoty a záujmy a prispieva k medzinárodnému mieru a bezpečnosti, ktorý schválila Rada 21. marca 2022 a potvrdila Európska rada 25. marca 2022,
- so zreteľom na vyhlásenie z Versailles prijaté na neformálnom stretnutí hláv štátov alebo predsedov vlád 11. marca 2022,
- so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 20. júna 2023 o európskej stratégii hospodárskej bezpečnosti (JOIN(2023)0020),
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2560 zo 14. decembra 2022 o zahraničných subvenciách narúšajúcich vnútorný trh¹,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/452 z 19. marca 2019, ktorým sa ustanovuje rámec na preverovanie priamych zahraničných investícií do Únie²,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2557 zo 14. decembra 2022 o odolnosti kritických subjektov a o zrušení smernice Rady 2008/114/ES (smernica o odolnosti kritických subjektov)³,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2555 zo 14. decembra 2022 o opatreniach na zabezpečenie vysokej spoločnej úrovne kybernetickej bezpečnosti v Únii, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) č. 910/2014 a smernica (EÚ) 2018/1972 a zrušuje smernica (EÚ) 2016/1148 (smernica NIS 2)⁴,
- so zreteľom na návrh Komisie z 15. septembra 2022 na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady o horizontálnych požiadavkách kybernetickej bezpečnosti pre

¹ Ú. v. EÚ L 330, 23.12.2022, s. 1.

² Ú. v. EÚ L 79I, 21.3.2019, s. 1.

³ Ú. v. EÚ L 333, 27.12.2022, s. 164.

⁴ Ú. v. EÚ L 333, 27.12.2022, s. 80.

produkty s digitálnymi prvkami a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/1020 (COM(2022)0454),

- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1781 z 13. septembra 2023, ktorým sa zriaďuje rámec opatrení na posilnenie európskeho ekosystému polovodičov v Európe (akt o čipoch)⁵,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/XXXX z [dátum], ktorým sa stanovuje rámec na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín (európsky akt o kritických surovinách)⁶,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/XXXX z [dátum] o ochrane Únie a jej členských štátov pred hospodárskym nátlakom tretích krajín⁷,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. septembra 2021 o novej stratégii EÚ – Čína (2021/2037(INI))⁸ zameranej okrem iného na posilnenie súboru obchodných nástrojov EÚ s cieľom pomôcť zmierniť súčasnú nerovnováhu v dvojstranných hospodárskych a obchodných vzťahoch medzi Čínou a EÚ,
- so zreteľom na uznesenia Parlamentu z 9. marca 2022⁹ a 1. júna 2023 o zahraničnom zasahovaní do všetkých demokratických procesov v Európskej únii vrátane dezinformácií¹⁰,
- so zreteľom na spoločné oznámenie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, Výboru regiónov a Európskej investičnej banke z 1. decembra 2021 s názvom Global Gateway (JOIN(2021) 0030),
- so zreteľom na odporúčanie Komisie z 3. októbra 2023 o kritických technologických oblastiach pre hospodársku bezpečnosť EÚ na účely ďalšieho hodnotenia rizík s členskými štátmi (C(2023)6689),
- so zreteľom na odporúčanie Rady z 8. decembra 2022 o celoúnijnom koordinovanom prístupe k posilneniu odolnosti kritickej infraštruktúry¹¹,
- so zreteľom na komuniké zo samitu vo Vilniuse vydané hlavami štátov a predsedami vlád členských krajín NATO, ktorí sa zúčastnili na stretnutí Severoatlantickej rady vo Vilniuse 11. júla 2023,
- so zreteľom na záverečnú hodnotiacu správu osobitnej skupiny EÚ – NATO pre odolnosť kritickej infraštruktúry z 29. júna 2023,

⁵ [Ú. v. EÚ L 229, 18.9.2023, s. 1.](#)

⁶ Návrh nariadenia, ktorým sa stanovuje rámec na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, 2018/1724 a (EÚ) 2019/1020 (COM(2023)0160).

⁷ Návrh nariadenia o ochrane Únie a jej členských štátov pred hospodárskym nátlakom tretích krajín (COM(2021)0775).

⁸ [Ú. v. EÚ C 117, 11.3.2022, s. 40.](#)

⁹ Prijaté texty, P9_TA(2023)0219.

¹⁰ Prijaté texty, P9_TA(2023)0219.

¹¹ Ú. v. EÚ C 20, 20.1.2023, s. 1.

- so zreteľom na spoločné vyhlásenie z 10. januára 2023 o spolupráci medzi EÚ a NATO,
 - so zreteľom na komuniké vedúcich predstaviteľov skupiny G7 z Hirošimy z 20. mája 2023,
 - so zreteľom na závery Rady o revidovanej stratégii námornej bezpečnosti EÚ (EUMSS) a jej akčnom pláne z 24. októbra 2023,
 - so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na stanovisko Výboru pre medzinárodný obchod,
 - so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci (A9-0401/2023),
- A. keďže nedávne spoločné oznámenie o európskej stratégii hospodárskej bezpečnosti sa zameriava na minimalizáciu a zvládanie rizík vyplývajúcich z určitých hospodárskych tokov a závislosti EÚ od autoritárskych a totalitných režimov, ako je Čínska ľudová republika (ČĽR), v situácii zvýšeného geopolitického napätia a zrýchľujúcich sa technologických zmien, a zároveň na ochranu zásad voľného trhu pred narušením takýmito režimami, a tým na zachovanie maximálnej hospodárskej otvorenosti a dynamiky;
- B. keďže narušenia kritickej infraštruktúry môžu mimoriadne negatívne vplyvať na kľúčové vládne funkcie, základné služby pre obyvateľstvo, hospodársku činnosť, ako aj bezpečnosť a obranu EÚ; keďže je nevyhnutné, aby boli členské štáty a Komisia obozretné, pokiaľ ide o finančné investície cudzích krajín do prevádzky kritických subjektov v EÚ a prípadné dôsledky takýchto investícií na schopnosť predchádzať závažným narušeniam;
- C. keďže smernica o odolnosti kritických subjektov¹² a smernica NIS 2¹³ poskytujú komplexný právny rámec na posilnenie fyzickej aj digitálnej odolnosti kritickej infraštruktúry vrátane infraštruktúry, ktorá súvisí s energetikou, dopravou, zdravím, digitálnou infraštruktúrou, vodou a potravinami;
- D. keďže od vydania odporúčania Rady 8. decembra 2022 boli už vykonané ciele opatrenia s cieľom zabezpečiť spoločnú reakciu EÚ na incidenty, a to aj posilnením koordinácie s NATO prostredníctvom osobitnej skupiny EÚ – NATO pre odolnosť kritickej infraštruktúry v rámci štruktúrovaného dialógu medzi EÚ a NATO o odolnosti;
- E. keďže európske prístavy, v ktorých majú čínske štátne spoločnosti podiely, vybavujú viac než 10 % celkovej kapacity prepravných kontajnerov v Európe; keďže traja najväčší čínski akcionári v európskych prístavoch majú aktíva v takmer polovici prístavov (14 z 29), ktoré sa nachádzajú buď v blízkosti námorných základní, alebo poskytujú logistickú podporu ozbrojeným silám NATO, čím sa výrazne zvyšuje riziko

¹² Smernica (EÚ) 2022/2557 zo 14. decembra 2022 o odolnosti kritických subjektov a o zrušení smernice Rady 2008/114/ES, [Ú. v. EÚ L 333, 27.12.2022, s. 164](#).

¹³ Smernica (EÚ) 2022/2555 zo 14. decembra 2022 o opatreniach na zabezpečenie vysokej spoločnej úrovne kybernetickej bezpečnosti v Únii, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) č. 910/2014 a smernica (EÚ) 2018/1972 a zrušuje smernica (EÚ) 2016/1148 (smernica NIS 2), [Ú. v. EÚ L 333, 27.12.2022, s. 80](#).

špionáže;

- F. keďže nátlakové politiky a rastúca asertivita Čínskej ľudovej republiky vrátane jej stále agresívnejšieho postoja voči Taiwanu a agresívnych prejavov v Juhočínskom mori, ako aj sociálne a hospodárske dôsledky pandémie COVID-19 a ruskej útočnej vojny proti Ukrajine odhalili zraniteľnosť EÚ a opätovne potvrdili potrebu znížiť riziko v jej vzťahoch s Čínou a ďalšími nedemokratickými tretími krajinami;
- G. keďže čínska vláda preukázala, že je pripravená zneužiť svoju obrovskú kontrolu nad globálnymi zásobami prvkov vzácnych zemín na politické účely a tiež na získanie neférových hospodárskych ústupkov a výhod;
- H. keďže Čína obmedzuje účasť nečínskych spoločností na projektoch infraštruktúry z dôvodu bezpečnostných rizík a predkladá právne predpisy týkajúce sa kritickej infraštruktúry, ako sú predpisy o ochrane bezpečnosti kritickej informačnej infraštruktúry; keďže Čína sa v rôznych členských štátoch podieľa na výstavbe infraštruktúry financovanej EÚ; keďže medzinárodné záväzky umožňujú, aby EÚ a členské štáty za určitých podmienok prijali reštriktívne opatrenia týkajúce sa priamych zahraničných investícií (PZI) z dôvodu bezpečnosti alebo verejného poriadku; keďže Čína v rokoch 2021 – 2022 uskutočnila hospodársku blokádu Litvy v reakcii na rozhodnutie krajiny odstúpiť od iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta a otvoriť v Litve zastupiteľský úrad Taiwanu, v dôsledku čoho Komisia požiadala o zriadenie panelu Svetovej obchodnej organizácie na preskúmanie zákonnosti čínskych obchodných obmedzení voči litovskému vývozu a vývozu z EÚ s litovským obsahom, a keďže to svedčí o tom, že Čína dokáže dôrazne postupovať proti určitým členským štátom EÚ, a to nielen vyvíjaním priameho hospodárskeho nátlaku, ale aj vyhrázaním sa sekundárnymi sankciami;
- I. keďže šírenie čínskeho digitálneho autoritárstva a masového sledovania sa naďalej zintenzívňuje v Číne aj mimo nej, zameriava sa na demokratické inštitúcie a spoločnosti a hrozí, že sa vytvorí nový medzinárodný poriadok, ktorý by ohrozil slobodu a demokraciu na celom svete; keďže veľký počet čínskych študentov študuje na univerzitách členských štátov, najmä v oblasti technológií dvojakého použitia, čo môže v niektorých prípadoch viesť k vysokému riziku špionáže; keďže čínska armáda zamestnáva bývalých európskych stíhacích pilotov a takýto nábor prináša vážne riziko prenosu kritických informácií, čo ohrozuje vojensko-strategické záujmy dotknutých krajín; keďže Čína má stále väčšie ambície v strategických oblastiach ako umelá inteligencia, cloud computing, polovodiče alebo hardvér; keďže tieto nástroje, najmä umelá inteligencia, by sa mohli vyvíjať na vojenské účely, čo by viedlo k ďalšej revolúcii vo vojenskej oblasti;
- J. keďže získavaním kritickej infraštruktúry Čínou, najmä v EÚ a jej susedstve vrátane západného Balkánu a Afriky, sa zvyšuje multidimenzionálne riziko pre bezpečnosť EÚ;
- K. keďže právne predpisy Číny týkajúce sa národnej bezpečnosti, ako je zákon Čínskej ľudovej republiky o národnej bezpečnosti z roku 2015, vyžadujú, aby občania a organizácie poskytovali podporu a pomoc orgánom verejnej bezpečnosti, štátnej bezpečnosti alebo vojenským orgánom ČĽR;

- L. keďže čínsko-ruské strategické partnerstvo formalizované spoločným vyhlásením o medzinárodných vzťahoch vstupujúcich do novej éry a o globálnom udržateľnom rozvoji zo 4. februára 2022 sa naďalej rozvíja, a to aj pokiaľ ide o prenos know-how a spôsobilostí v oblasti technológií a vo vojenskej oblasti, čo stále viac ohrozuje európsku bezpečnosť;

Jadro problému: porozumenie stratégií vojensko-civilnej fúzie Číny

1. zdôrazňuje, že čínska stratégia vojensko-civilnej fúzie je štátom vedený a riadený program, ktorého cieľom je využiť všetky nástroje štátnej a obchodnej moci na posilnenie a podporu Komunistickej strany Číny a jej ozbrojeného krídla, Ľudovej oslobodzovacej armády, najmä získaním svetových špičkových technológií a ich zneužitím na posilnenie totalitného režimu a dosiahnutie vojenskej dominancie;
2. zastáva názor, že stranicky riadený politický systém a hospodárstvo Číny často vyžadujú, aby súkromné spoločnosti zosúlادili svoje obchodné záujmy s Komunistickou stranou Číny, a to aj pokiaľ ide o jej vojenské a represívne aktivity a aktivity v oblasti vplyvu a politického zasahovania; konštatuje, že stranické bunky Komunistickej strany Číny v súkromných spoločnostiach sa bežne používajú ako nástroje priamej straníckej kontroly; zdôrazňuje, že čínske spoločnosti svojou medzinárodnou činnosťou preto podporujú ciele Komunistickej strany Číny rozširovať vplyv v tretích krajinách, oslabovať geopolitických protivníkov a zvyšovať vplyv ČĽR;
3. domnieva sa, že vojensko-civilná fúzia sa musí chápať v širšom geopolitickom, hospodárskom a strategickom kontexte, pričom treba zohľadniť jej prepojenie s inými iniciatívami, ako sú iniciatíva Jedno pásmo, jedna cesta; digitálna hodvábná cesta (vrátane iniciatív Made in China 2025 a China Standards 2035); globálna bezpečnostná iniciatíva a stratégia dvojakeho obehu, ako aj so stále väčšou asertívnosťou a agresívnymi prejavmi sily v zahraničí; domnieva sa, že konečným cieľom vojensko-civilnej fúzie je presadzovať dlhodobý strategický cieľ štátostany stať sa vedúcou svetovou mocnosťou, pokiaľ ide o politický vplyv, hospodárske kapacity, technologickú dominanciu a vojenskú moc, a oslabovať medzinárodný poriadok založený na pravidlách;
4. pripomína, že dosiahnutie prvenstva vo vede a technike bolo v posledných rokoch jednou z hlavných priorít Komunistickej strany Číny a že jej stratégia vojensko-civilnej fúzie nabáda na výmenu výsledkov výskumu a vývoja medzi trhovu orientovaným a čínskym obranným priemyslom; upozorňuje na opakované varovania spravodajských agentúr pred rizikami hospodárskej závislosti, špionáže a sabotáže spôsobenými hospodárskou prítomnosťou subjektov z určitých krajín mimo EÚ, najmä Číny, v kritickej infraštruktúre a strategických odvetviach v celej EÚ; v tejto súvislosti je znepokojený politickým tlakom vyvíjaným pri schvaľovaní konkrétnych čínskych investícií do kritickej infraštruktúry, ako v prípade rozhodnutia nemeckej vlády odsúhlasiť získanie podielu spoločnosti COSCO v prístave Hamburg v rozpore s odporúčaním príslušných inštitúcií;

Dôsledky stratégie vojensko-civilnej fúzie Číny

5. varuje pred rizikom akéhokoľvek zapojenia čínskych spoločností, najmä tých s priamym alebo nepriamym prepojením na čínsky politicko-vojenský alebo spravodajský

system, do strategických aktív EÚ; v tejto súvislosti zdôrazňuje svoje znepokojenie nad tým, že technológie a technické odborné znalosti používané na civilné účely, najmä v hospodárskej oblasti, sa naďalej poskytujú čínskej armáde, čím sa zvyšuje schopnosť Ľudovej oslobodzovacej armády vyvíjať vojenské technológie novej generácie, ktoré by sa mohli použiť na účely nátlaku voči partnerom v Ázii a na celom svete; naliehavo žiada členské štáty EÚ, aby zvýšili regulačný dohľad a zaviedli osobitné previerky osôb a právnických osôb s priamymi väzbami na čínsku vládu;

6. vyjadruje znepokojenie nad tým, že 98 % dopytu EÚ po prvkoch vzácnych zemín zabezpečuje ČĽR; zdôrazňuje, že Čína zabezpečuje 70 % celosvetovej výroby batérií (traja z piatich najväčších výrobcov batérií majú sídlo na jej území), 60 % globálnej výroby hliníka a 75 % výroby kremíka, ako aj 94 % celosvetovej výroby gália a približne 60 % výroby germánia, je lídrom v rafinácii lítia (60 %) a spracovania medi (70 %) a zabezpečuje 84 % svetovej výroby niklu a 85 % svetovej výroby kobaltu; zdôrazňuje, že čínske ťažobné spoločnosti pôsobia v Srbsku (meď a zlato), Konžskej demokratickej republike (kobalt), Indonézii (nikel) a Čile a Austrálii (lítium) a že jej kvázi monopol na výrobu a spracovanie týchto kritických komodít vytvára závažnú závislosť, a preto je nielen naliehavou geopolitickou výzvou pre EÚ, ale aj obrovským rizikom pre európsku obranu a ďalšie kľúčové priemyselné odvetvia, ako aj pre jej otvorenú strategickú autonómiu a stratégiu v oblasti hospodárskej bezpečnosti;
7. víta v tejto súvislosti návrh Komisie na akt o kritických surovinách a požaduje urýchlené vykonanie jeho cieľov, aby sa posilnila odolnosť dodávateľského reťazca EÚ; pripomína, že kritické suroviny sú nevyhnutné pre sektor bezpečnosti a obrany, ako aj pre úspech digitálnej a zelenej transformácie EÚ; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v koordinácii so zainteresovanými stranami z priemyslu realizovali rozhodnutie o postupnom znížení závislosti od Číny diverzifikáciou zdrojov kritických surovín a prvkov vzácnych zemín a nadviazaním strategických partnerstiev so spoľahlivými tretími krajinami s cieľom zaistiť bezpečné a spoľahlivé dodávky kritických surovín; naliehavo vyzýva EÚ, aby pomáhala členským štátom pri vypracúvaní projektov, ktorých cieľom bude väčšia nezávislosť od čínskej výroby;
8. dôrazne sa zasadzuje za diverzifikáciu dodávateľov a partnerov, pokiaľ ide o iniciatívy v oblasti kritickej infraštruktúry, s cieľom znížiť zraniteľnosť voči vonkajším vplyvom a zabezpečiť, aby sa minimalizovala závislosť od jedného zdroja;
9. vyjadruje znepokojenie nad tým, že na podporu diplomatickej a vojenskej komunikácie EÚ a členských štátov sa používajú podmorské káble v súkromnom vlastníctve, ktoré zabezpečujú čínske spoločnosti, ako napríklad HMN Technologies, čo je subjekt z oblasti kybernetického spravodajstva pridružený k Ľudovej oslobodzovacej armáde Číny; vyjadruje vážne znepokojenie nad tým, že systémy podmorských dátových káblov prepájajúce územia členských štátov EÚ s indicko-tichomorským regiónom vrátane vojenských základní členských štátov a NATO v tomto regióne prevádzkuje čínska spoločnosť HMN Technologies, čím vznikajú bezpečnostné riziká pre podmorský dohľad, zber údajov a zhromažďovanie spravodajských informácií; v tejto súvislosti vyjadruje znepokojenie aj nad predajom holandského podniku, ktorý zabezpečuje internetovú infraštruktúru Estónska, čínskej spoločnosti prepojenej s Ľudovou oslobodzovacou armádou; zdôrazňuje potrebu spoločného úsilia členských štátov s cieľom zabrániť podobným prípadom;

10. pripomína, že treba dôkladne preskúmať infraštruktúru a služby v oblasti informačnej bezpečnosti inštitúcií EÚ, najmä pokiaľ ide o utajovanú komunikáciu medzi inštitúciami a misiami a operáciami v zahraničí; pripomína, že by sa mal posúdiť celý dodávateľský reťazec, aby sa vylúčili akékoľvek priame či nepriame väzby spoločností na ČLR; požaduje zaviesť osobitné ustanovenia do postupov verejného obstarávania inštitúcií EÚ, aby sa minimalizovalo riziko zasahovania, okrem iného pri nadobúdaní, vykonávaní údržby alebo preverovaní treťou stranou;
11. varuje, že veľké investície do námorných prístavov, železníc a letísk sú pre Peking príležitosťou na sledovanie a kontrolu činností v kľúčových logistických uzloch s veľkým strategickým významom;
12. zdôrazňuje, že v roku 2022 bola Čína druhým najväčším partnerom EÚ v oblasti obchodu s tovarom; vyjadruje znepokojenie nad čoraz nevyváženým obchodným a investičným vzťahom medzi EÚ a Čínou, o čom svedčí aj rekordný obchodný deficit EÚ vo výške 396 miliárd EUR v roku 2022 a jej závislosť od čínskeho dovozu a investícií v niektorých kritických odvetviach; podčiarkuje nevyváženú medzinárodnú obchodnú politiku Číny v kontexte jej stratégie dvojakého obehu; žiada Komisiu, aby upozornila Čínu na obavy EÚ v súvislosti s jej postupmi riadeného obchodu;

Navrhovanie mechanizmov reakcie: rozšírenie nástrojov reakcie na obavy v oblasti bezpečnosti a obrany

13. tvrdí, že kľúčovou oblasťou kritickej infraštruktúry EÚ je aj sieť výskumných ústavov a zariadení v oblasti výskumu a vývoja, ktoré spolu s kľúčovými oblasťami, ako je napríklad vesmírna obrana, zohrávajú významnú úlohu, pokiaľ ide o schopnosť EÚ plniť záväzky v oblasti zelenej a digitálnej transformácie; pripomína zraniteľné miesta v oblasti bezpečnosti spojené s nútenými transfermi technológií, krádežou duševného vlastníctva a únikmi poznatkov v EÚ aj v zahraničí; vyzýva na zvýšenú ostražitosť pri zohľadňovaní takýchto hrozieb pre schopnosť EÚ inovovať a podporovať rast;
14. konštatuje, že čínske spoločnosti sú už lídrami v kľúčových technológiách využívaných v odvetviach, ako sú bezdrôtová infraštruktúra 5G, drony, batérie, hypersonické technológie, slnečná a veterná energia a kryptomena; vyjadruje znepokojenie nad používaním týchto technológií a závislosťami, ktoré vytvárajú; v tejto súvislosti konštatuje, že na Cypre pozostáva celá sieť 5G RAN z čínskych zariadení a v prípade Nemecka tvoria čínske zariadenia 59 %; zdôrazňuje, že je to v rozpore s usmerneniami súboru nástrojov EÚ pre bezpečnosť 5G zameraného na zmiernenie bezpečnostných rizík v sieťach, a vyzýva Radu a Komisiu, aby vylúčili používanie zariadení a softvéru výrobcov z ČLR na poskytovanie služieb základnej siete; pripomína, že spoločnosť Huawei bola do júna 2023 zapojená do 11 projektov programu Horizont Európa, v rámci čoho prijala finančné prostriedky v celkovej výške 3,89 milióna EUR; vyzýva preto EÚ a európske inštitúcie, aby systematicky preverovali čínske spoločnosti, ktoré majú priamy alebo nepriamy prospech z európskych programov strategického významu pre EÚ a v prípade potreby ukončili ich účasť v týchto programoch; okrem toho vyzýva Komisiu, aby navrhla dodatočné bezpečnostné normy pre čínskych dodávateľov siete 5G a siete 6G ďalšej generácie;
15. domnieva sa, že aplikácia TikTok, ktorú vlastní čínsky konglomerát ByteDance,

porušuje európsky rámec ochrany osobných údajov, čo z nej robí potenciálne riziko a zdroj dezinformácií podporovaných Čínou; víta rozhodnutie inštitúcií EÚ a viacerých členských štátov EÚ pozastaviť využívanie aplikácie TikTok na služobných zariadeniach, ako aj na osobných zariadeniach zaregistrovaných v službách mobilných zariadení inštitúcií;

16. varuje, že v dôsledku zhoršenia bezpečnostného prostredia v Európe, v jej susedstve a na celom svete sa treba naliehať zamyslieť nad tým, ako posilniť otvorenú strategickú autonómiu EÚ a znížiť jej závislosť od krajín, ako je Čína, a systémových súperov, ktorí sú pre EÚ bezpečnostnou hrozbou; zdôrazňuje potrebu zabrániť transferom citlivých vznikajúcich technológií a kľúčových položiek s dvojakým použitím, najmä tých, ktoré sú kritické pre bezpečnosť a obranu EÚ, do problematických destinácií, ktoré vykonávajú stratégie vojensko-civilnej fúzie alebo sú do nich zapojené; považuje zriadenie celoeurópskeho elektronického colného systému a systému vývozných licencií za rozhodujúci krok smerom k účinným spoločným európskym vývozným kontrolám a naliehať vyzýva všetky členské štáty, aby tieto systémy sprevádzkovali do konca roka 2024; ďalej vyzýva inštitúcie EÚ a členské štáty, aby posilnili spoluprácu s transatlantickými a ďalšími podobne zmýšľajúcimi partnermi pri ochrane kritickej infraštruktúry a aby bránili demokraciu a chránili naše spoločné hodnoty, bezpečnosť a prosperitu;
17. je naďalej znepokojený tým, že európska kritická infraštruktúra – od telekomunikačných sietí až po prístavné zariadenia – je čoraz zraniteľnejšia voči vonkajším vplyvom; v tejto súvislosti oceňuje nedávne legislatívne kroky na zvýšenie odolnosti kritických subjektov v EÚ; konštatuje však so znepokojením, že takéto iniciatívy sú vo veľkej miere obmedzené na postupy preverovania priamych zahraničných investícií a Komunistickej strane Číny ponechávajú iné spôsoby, ako získať prístup ku kritickým aktívam a ovplyvňovať ich, napríklad angažovaním elít, transfermi technológií a duševného vlastníctva a tiež závislosťami v oblasti dodávateľského reťazca a obchodného trhu; konštatuje, že na identifikáciu aktív kritickej infraštruktúry a ich citlivých miest je nevyhnutné vytvoriť rámec dôkladného hodnotenia a mapovania rizík; považuje za nevyhnutné mapovať, sledovať a posudzovať prístup Číny a iných tretích krajín ku kritickej infraštruktúre v EÚ a v prípade potreby spoločne prijímať zmierňujúce opatrenia; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby s podporou členských štátov vypracovala podrobný súpis kritických aktív a systematicky posudzovala ich zraniteľnosť voči vonkajším vplyvom; preto vyzýva na rozšírenie legislatívnych iniciatív na riešenie takýchto rizík;
18. vyzýva Komisiu, aby pred koncom tohto volebného obdobia poskytla Parlamentu podrobnú analýzu obchodných rizík spojených s technológiami, ako sú polovodiče, kvantová výpočtová technika, blockchain, vesmír, umelá inteligencia a biotechnológie, a informovala ho o prípadných opatreniach EÚ potrebných v týchto oblastiach;
19. pripomína, že nariadenie o preverovaní priamych zahraničných investícií¹⁴ sa zaoberá rizikami pre bezpečnosť a verejný poriadok vyplývajúcimi z investícií z krajín mimo EÚ; berie na vedomie kľúčovú pridanú hodnotu mechanizmu preverovania ako vhodného nástroja, ktorý EÚ a členským štátom poskytuje lepší strategický prehľad a

¹⁴ Nariadenie (EÚ) 2019/452 z 19. marca 2019, ktorým sa ustanovuje rámec na preverovanie priamych zahraničných investícií do Únie ([Ú. v. EÚ L 79 I, 21.3.2019, s. 1](#)).

situačné povedomie o trendoch, cieľoch, prostriedkoch a metódach používaných zahraničnými aktérmi na zvýšenie svojho hospodárskeho a politického vplyvu; žiada, aby sa súčasné nástroje, ktoré upravujú priame zahraničné investície a zahraničné subvencie, rozšírili tak, aby zahŕňali všeobecné postupy preverovania pre všetky zainteresované strany zapojené do projektov kritickej infraštruktúry EÚ a pokrývali všetky spôsoby zapojenia do činností v oblasti kritickej infraštruktúry vrátane spoločných podnikov, partnerstiev a transferov technológií; zdôrazňuje tiež, že mimoriadne dôležité sú bežné hodnotenia projektov kritickej infraštruktúry, do ktorých sú zapojené zainteresované strany z krajín mimo EÚ, a domnieva sa, že tento proces by mal zahŕňať kontrolu vlastníckych štruktúr, závislostí v rámci dodávateľských reťazcov a transferu technológií spojených s týmito projektmi; domnieva sa tiež, že treba stanoviť normy náležitej starostlivosti s cieľom identifikovať možnosti Číny ovplyvňovať investorov v kritickej infraštruktúre EÚ, a zdôrazňuje, že tento prístup by sa mal uplatňovať rovnako na kandidátske aj potenciálne kandidátske krajiny; zdôrazňuje, že napriek tomu, že členské štáty sú v konečnom dôsledku zodpovedné za ochranu infraštruktúry, nevykonávajú dôsledne platné usmernenia týkajúce sa priamych zahraničných investícií; v tejto súvislosti je veľmi znepokojený tým, že nie všetky členské štáty majú zavedené alebo používajú mechanizmy preverovania zahraničných investícií do kritickej infraštruktúry; naliehavo vyzýva členské štáty, aby dôsledne vykonávali súčasné právne predpisy týkajúce sa priamych zahraničných investícií a odolnosti kritických subjektov;

20. v tejto súvislosti vyjadruje poľutovanie nad tým, že sa primerane nepreverujú riziká, pokiaľ ide o zasahovanie do verejného obstarávania týkajúceho sa bezpečnostných zariadení, ako napríklad v prípade zmluvy letiska v Štrasburgu na inštaláciu letiskových bezpečnostných skenerov a brán dodávaných európskou dcérskou spoločnosťou čínskej spoločnosti Nuctech, ktorú čiastočne vlastní čínska vláda a ktorá je viazaná politikou tzv. jednotného frontu; varuje, že všetky takéto technológie by mohli mať v sebe zabudované bezpečnostné medzery alebo by mohli byť napadnuteľné počas vykonávania údržby; na druhej strane víta rozhodnutie rumunskej vlády ukončiť rokovania so spoločnosťou China General Nuclear Power Corporation (CGNPC) o výstavbe jadrových reaktorov 3 a 4 v Cernavode;
21. zdôrazňuje však, že treba nájsť strategickú rovnováhu medzi otvorenosťou a investičnou príťažlivosťou jednotného trhu EÚ na jednej strane a ochranou kritickej infraštruktúry a autonómie EÚ na strane druhej, a to vzhľadom na zraniteľné miesta EÚ v oblasti bezpečnosti, najmä pokiaľ ide o hospodársky nátlak alebo ohrozenie integrity kritickej infraštruktúry EÚ;
22. vyzýva Komisiu, aby zvážila, ako dosiahnuť väčšiu účinnosť svojich stanovísk k preverovaniu priamych zahraničných investícií, aby sa zabránilo narušeniam vnútorného trhu a tzv. pretekom ku dnu medzi členskými štátmi; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zvýšili harmonizáciu, a to aj vytváraním vhodných odborných znalostí, a aby v plnej miere vykonávali nariadenie o preverovaní priamych zahraničných investícií; domnieva sa, že existuje priestor a potreba posilniť nariadenie v rámci jeho nadehádzajúceho preskúmania na konci roka; nabáda Komisiu, aby predložila ambiciózny legislatívny návrh revidovaného nariadenia s cieľom odstrániť všetky nedostatky, ktoré sa vyskytli pri jeho vykonávaní, a aby urýchlene posúdila možnosť vypracovať legislatívny návrh mechanizmu preverovania odchádzajúcich

investícií; odporúča, aby akýkoľvek navrhovaný mechanizmus preverovania odchádzajúcich investícií vychádzal z posúdenia vplyvu zahŕňajúceho primerané konzultácie s podnikmi, aby sa minimalizovali všetky prípadné negatívne dôsledky pre európsku konkurencieschopnosť;

23. víta nový prístup znižovania rizika v navrhovanej stratégii EÚ v oblasti hospodárskej bezpečnosti z 20. júna 2023, ktorého cieľom je maximalizovať prínosy hospodárskej otvorenosti EÚ a chrániť, podporovať a posilňovať otvorenú strategickú autonómiu EÚ a zároveň minimalizovať riziká vyplývajúce z hospodárskych závislostí a ich možného účelového zneužívania, vrátane investícií a výskumnej spolupráce v oblasti kľúčových podporných technológií s vojenským využitím, ktoré sa môžu využívať napríklad v oblastiach kvantovej výskumnej techniky, vyspelých polovodičov a umelej inteligencie; požaduje urýchlené prijatie návrhov vysokého predstaviteľa a Komisie a vyzýva členské štáty, aby v plnej miere vykonali rozšírený regulačný rámec EÚ s cieľom vylúčiť subjekty, ktoré by mohli prispieť k vojensko-civilnej fúzii, a aby vypracovaním komplexného prístupu k spoločnej identifikácii, hodnoteniu a riadeniu rizík pre európsku hospodársku bezpečnosť našli alternatívy k projektom v EÚ financovaným Čínou;
24. ďalej víta návrh vysokého predstaviteľa a Komisie, podľa ktorého možno úniku citlivých vznikajúcich technológií zabrániť vytvorením zoznamu technológií dvojakého použitia na základe úzko vymedzených a do budúcnosti zameraných kritérií, ako sú potenciálna podporná a transformačná povaha technológií, riziko vojensko-civilnej fúzie a riziko zneužitia technológií na porušovanie ľudských práv; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v prípade týchto technológií dvojakého použitia čo najskôr identifikovali a vykonali príslušné ochranné opatrenia;
25. vyzýva v tejto súvislosti Komisiu, aby v koordinácii s členskými štátmi navrhla mechanizmus rýchlej reakcie na odhalenie dvojakého využívania alebo zneužívania infraštruktúr v EÚ, ktoré sú vo vlastníctve Číny, na ktorých sa Čína podieľa alebo pre ktoré získala koncesiu, pričom tento mechanizmus by sa mohol použiť na odňatie práv súvisiacich s koncesiou a/alebo pozastavenie kapacity domény v prípade vlastníctva a účasti; vyzýva Komisiu, aby Parlament každoročne informovala o:
 - a) odhalení prípadného dvojakého využívania strategickej infraštruktúry, ktorá Číne poskytuje logistickú a spravodajskú podporu;
 - b) plnom dodržiavaní právnych predpisov EÚ v oblasti obchodu, najmä v oblasti náležitej starostlivosti a boja proti nátlaku a nútenej práci v súvislosti s tovarom vstupujúcim na trhy EÚ;
26. víta prijatie európskeho aktu o čipoch, ktorý zvýši schopnosť EÚ vyrábať polovodiče a okrem iného vytvorí strategickú mapu nedostatkov v spôsobilostiach v hodnotovom reťazci polovodičov v EÚ, čím sa zníži závislosť EÚ od tretích krajín, ako je Čína; požaduje ďalšie návrhy na zabezpečenie výroby a dodávateľských reťazcov kritickej infraštruktúry a materiálov v EÚ; okrem toho vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vypracovali ďalšie iniciatívy, ktoré umožnia užšiu koordináciu a spoluprácu s podobne zmýšľajúcimi partnermi a spojencami, a aby monitorovali a ďalej rozvíjali – ak je to možné a v súlade s cieľom EÚ znížiť ďalšie závislosti – globálne výrobné kapacity a

dodávateľské reťazce kritickej infraštruktúry a materiálov, ktoré sú kľúčové pre bezpečnosť a obranu EÚ; osobitne upozorňuje na Taiwan, ktorý zohráva významnú úlohu v globálnych dodávateľských reťazcoch a v medzinárodnom poriadku založenom na pravidlách; opätovne pripomína svoju dlhodobú podporu bilaterálnej investičnej dohode medzi EÚ a Taiwanom a všetkým dohodám vzájomne prospešným pre dvojstranný obchod a investície;

27. vyzýva Komisiu, aby navrhla nový legislatívny rámec na zmiernenie bezpečnostných rizík prichádzajúcich od dodávateľov podmorských káblových systémov, a to aj prísnejším monitorovaním a častým prehodnocovaním vlastníckych štruktúr týchto dodávateľov, ich predchádzajúcich investícií do systémov podmorských káblov a blízkosti systémov podmorských káblov k európskym a spojeneckým vojenským základňam; zdôrazňuje, že dodávateľom káblových systémov, napríklad čínskym spoločnostiam, treba zabrániť v tom, aby údaje zdieľali so spravodajskými službami na iné účely ako na ochranu infraštruktúry pred narušeniami zvonku alebo škodlivými útokmi; v tejto súvislosti požaduje iniciatívy zamerané na ďalší rozvoj spoločností v oblasti podmorských káblových systémov, ktoré vlastnia európske alebo v Európe usadené subjekty;
28. podčiarkuje, že odozva EÚ musí vychádzať zo širšieho chápania príslušnej strategickej situácie so zameraním na horizontálne posudzovanie hrozieb a štúdie zraniteľnosti kritickej infraštruktúry vypracované na nadnárodnej úrovni; zastáva názor, že decentralizovaný alebo nedbanlivý prístup bez jasného prehľadu o projektoch so strategickým významom pre obranu a bezpečnosť Európy a ich kontroly môže výrazne poškodiť geopolitické záujmy EÚ¹⁵; pripomína ohrozenie vyplývajúce zo zahraničného zasahovania, najmä v informačnom priestore, a interakciu projektov priamych zahraničných investícií a operácií manipulácie s informáciami vykonávanými nepriateľskými zahraničnými aktérmi;

Prepojenie medzi vnútornou a vonkajšou bezpečnosťou: posilnenie odolnosti najbližších partnerov EÚ

29. vyjadruje znepokojenie nad prenikaním ČĽR na trh EÚ a do jej širšieho susedstva; vyzýva Komisiu a Európsku službu pre vonkajšiu činnosť (ESVČ), aby zabezpečili uplatnenie opatrení prijatých na posilnenie odolnosti EÚ voči čínskemu vplyvu, vrátane znižovania rizika, diverzifikácie a obmedzovania kritických závislostí, aj na najbližších partnerov EÚ, najmä prístupujúce krajiny a krajiny, na ktoré sa vzťahuje susedská politika EÚ;
30. pripomína, že námorné sily Číny majú prostriedky a právne nástroje na to, aby zabezpečili, že civilné lode a infraštruktúru Číny bude možné využívať na vojenské a bezpečnostné účely; domnieva sa, že Čína dokáže svoju civilnú obchodnú infraštruktúru využívať na podporu prítomnosti Ľudovej oslobodzovacej armády v tretích krajinách; varuje, že takáto vojensko-civilná fúzia poskytuje Ľudovej oslobodzovacej armáde prístup k zahraničným prístavom, a tým jej umožňuje logisticky podporovať lode v takých vzdialených oblastiach, ako je Indický oceán, Stredozemné more a Atlantický oceán; zdôrazňuje, že riziko špionáže je najvyššie vtedy, keď sa čínske civilné

¹⁵ Tematická sekcia pre vonkajšie vzťahy Generálneho riaditeľstva pre vonkajšie politiky Únie, „Bezpečnostné dôsledky čínskeho vlastníctva kritickej infraštruktúry v Európskej únii“, jún 2023.

obchodné aktíva nachádzajú v logistických centrách v blízkosti námorných základní alebo prevádzkovateľov prístavov EÚ a NATO, ktorí podpísali dohody o poskytovaní logistickej podpory európskym spoločnostiam; vyzýva členské štáty, aby sa naliehavo zamerali na potrebu znížiť riziká špionáže a sabotáže v kritickej infraštruktúre, najmä tej, ktorá plní vojenskú funkciu, ako sú prístavy využívané NATO; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že EÚ a NATO musia spoločne vypracovať dlhodobý plán reakcie na čínsku stratégiu vojensko-civilnej fúzie v Európe, a vyzýva na plné vykonanie záverečnej hodnotiacej správy osobitnej skupiny EÚ – NATO¹⁶;

31. konštatuje, že prístavy sú vstupnými bránami do sveta a ako také majú kľúčovú úlohu v hospodárstve EÚ; konštatuje so znepokojením, že čínske alebo Čínou kontrolované subjekty strategicky zvýšili svoje podiely v európskych prístavoch a prístavnej infraštruktúre; vyzýva Komisiu, aby predložila strategický politický rámec EÚ na zníženie a obmedzenie vplyvu a operačnej kontroly Číny a ďalších režimov; pripomína tiež, že ČLR dáva najavo svoju silu v zahraničí využívaním siete obchodných prístavov a zariadení s dvojakým použitím, ktoré poskytujú čínskemu námorníctvu logistickú a spravodajskú podporu; konštatuje, že v roku 2022 čínske spoločnosti vlastnili alebo prevádzkovali terminály v 96 prístavoch v 53 krajinách; ďalej konštatuje, že najmenej v deviatich prístavoch, z ktorých dva sú v Európe, sa realizovali významné opravy alebo údržba vojnových plavidiel a vybavenia námorníctva Ľudovej oslobodzovacej armády; poukazuje na to, že tieto námorné návštevy poukazujú na oblasti vplyvu, prioritné operačné zóny, ciele zhromažďovania spravodajských informácií a priority spolupráce;
32. zdôrazňuje potrebu geopolitického prístupu ku globálnej spolupráci v oblasti kritickej infraštruktúry, aby mohla EÚ úspešne čeliť novým bezpečnostným výzvam; konštatuje, že jednu tretinu celej africkej infraštruktúry vybudovanej od roku 2010 – vrátane približne 50 % afrických sietí 3G a 70 % sietí 4G – financovali a postavili čínske štátne podniky; zdôrazňuje, že Čína za posledných 20 rokov zvýšila svoje obchodné, investičné a úverové prísľuby vo vzťahu k africkým vládam a ich štátnym podnikom o 160 miliárd USD, najmä v oblasti dopravy, výroby energie, banského priemyslu a telekomunikácií, pričom jej zmluvné záväzky sú obmedzené a nejasné; poukazuje najmä na to, že jedna čínska telekomunikačná spoločnosť vybudovala až 70 % africkej infraštruktúry informačných technológií, ako aj na úlohu, ktorú zohrávajú čínske spoločnosti pri financovaní, budovaní, rozširovaní a obnove najmenej 14 citlivých vnútro-vládnych afrických telekomunikačných sietí; vyjadruje znepokojenie nad tým, že čínsky model je jednoznačne atraktívny pre mnohé krajiny, ktoré nemôžu alebo nie sú ochotné plniť požiadavky EÚ na prístup k rovnocenným úrovňam financovania, čím sa rozširuje čínsky vplyv na úkor partnerstiev EÚ a vzniká riziko neudržateľného dlhu týchto krajín, čo poškodzuje ich dlhodobý rozvoj na ujmu ich miestneho obyvateľstva; vyzýva Komisiu, ESVČ a členské štáty, aby zintenzívnili úsilie s cieľom vykonať investičný balík Global Gateway vo výške 150 miliárd EUR, dohodnutý na 6. samite EÚ – AÚ vo februári 2022, a to aj prilákaním súkromných investícií; naliehavo žiada Radu a Komisiu, aby v urýchlene realizovali projekty v rámci tejto iniciatívy, najmä tie vlajkové;

¹⁶ Európska komisia, [osobitná skupina EÚ – NATO pre odolnosť kritickej infraštruktúry: záverečná hodnotiacia správa](#), jún 2023.

33. zdôrazňuje so znepokojením, že stratégia Číny, podľa ktorej sa má pozdĺž afrického pobrežia vybudovať tzv. základňa pre spoluprácu v oblasti modrého hospodárstva, a to aj výstavbou rybárskych lodí a zariadení na opravu plavidiel, by sa mohla využiť aj na vojenské účely; zdôrazňuje, že tieto dohody s africkými krajinami a licencie sú vo všeobecnosti nedostatočne podrobné a transparentné; poukazuje na potenciálne geopolitické dôsledky pre EÚ, a to najmä v tretích krajinách, v ktorých sa EÚ angažuje;

o

o o

34. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, Rade a Komisii.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Čína získava čoraz väčší prístup k európskej infraštruktúre a odvetviám, ktoré majú pre Európsku úniu zásadný význam, a môže ich čoraz viac ovplyvňovať.

Táto správa sa zaoberá bezpečnostnými a obrannými dôsledkami vplyvu Číny na kritickú infraštruktúru v EÚ. Načrtáva osobitosti čínskeho sociálno-politického systému, najmä jej stratégie vojensko-civilnej fúzie, na základe ktorej sú čínske spoločnosti a ich medzinárodné činnosti predĺženou rukou Komunistickej strany Číny, ktorej cieľom je zvyšovať svoje dominantné postavenie v zahraničných krajinách v záujme dosiahnutia geopolitickej dominancie.

V správe sa uvádzajú konkrétne obavy, ktoré vznikajú v súvislosti so zameraním čínskej stratégie vojensko-civilnej fúzie na transfer technológií, a najmä varovanie pred zraniteľnosťou EÚ vyplývajúcou z monopolu Číny na niekoľko kľúčových technológií a kritických surovín. Odporúča preto, aby EÚ znížila svoju vonkajšiu závislosť a ešte viac diverzifikovala svoj dodávateľský reťazec a vypracovala koordinované stratégie na zmapovanie kritickej infraštruktúry v celej EÚ, identifikáciu a posúdenie potenciálnych rizík škodlivého zahraničného zasahovania a vykonávanie opatrení na prevenciu alebo minimalizáciu akejkoľvek bezpečnostnej hrozby pre Úniu.

V správe sa napokon zdôrazňuje význam posilnenia regulačného rámca, pokiaľ ide o preverovanie prichádzajúcich aj odchádzajúcich investícií, čím sa zabezpečí vyvážený prístup, ktorým sa zaistia bezpečnostné záujmy EÚ a zároveň sa zachová európska konkurencieschopnosť.

PRÍLOHA: SUBJEKTY ALEBO OSOBY, KTORÉ SPRAVODAJCOVI POSKYTLI INFORMÁCIE

V súlade s článkom 8 prílohy I k rokovaciemu poriadku spravodajca vyhlasuje, že počas prípravy návrhu správy až do jej prijatia vo výbore mu poskytli informácie tieto subjekty alebo osoby:

Subjekt a/alebo osoba
združenie Trans European Policy Studies Association (TEPSA)

Vypracovanie uvedeného zoznamu je vo výlučnej zodpovednosti spravodajcu.

24.10.2023

STANOVISKO VÝBORU PRE MEDZINÁRODNÝ OBCHOD

pre Výbor pre zahraničné veci

k bezpečnostným a obranným dôsledkom vplyvu Číny na kritickú infraštruktúru v Európskej únii
(2023/2072(INI))

Spravodajca výboru požiadaného o stanovisko: Iuliu Winkler

NÁVRHY

Výbor pre medzinárodný obchod vyzýva Výbor pre zahraničné veci, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. zdôrazňuje, že v roku 2022 bola Čína druhým najväčším partnerom EÚ v oblasti obchodu s tovarom; vyjadruje znepokojenie nad čoraz nevyváženým obchodným a investičným vzťahom medzi EÚ a Čínou, o čom svedčí aj rekordný obchodný deficit EÚ vo výške 396 miliárd EUR v roku 2022 a jej závislosť od čínskeho dovozu a investícií v niektorých kritických odvetviach; zdôrazňuje nevyváženú medzinárodnú obchodnú politiku Číny v kontexte jej stratégie dvojakeho obehu; žiada Komisiu, aby upozornila Čínu na obavy EÚ v súvislosti s jej riadenými obchodnými postupmi;
2. uvedomuje si, že pozitívny imidž, ktorému sa tešia výrobky z EÚ u rastúcej čínskej strednej triedy, ktorá už prevyšuje počet obyvateľov celej EÚ, významne prispel k úspechu vývozu EÚ do Číny, ktorý v roku 2022 presiahol kombinovanú hodnotu 230 miliárd EUR;
3. konštatuje, že Čína bola v roku 2021 siedmym najväčším investorom v EÚ a že čínske investície v Európe v roku 2022 naďalej klesali a dosiahli 10-ročné minimum 7,9 miliardy EUR, čo znamená, že na rozdiel od globálneho oživenia tokov priamych zahraničných investícií (PZI) v roku 2021 sa v tejto oblasti prejavil iný trend; konštatuje, že v oblasti čínskych priamych zahraničných investícií nastal prechod od fúzií a akvizícií k investíciám na zelenej lúke, ktoré dosiahli 10-ročné maximum, a to aj v oblasti technológií batérií, ktoré sú kľúčovým odvetvím zelenej transformácie¹; konštatuje, že podľa hodnotenia Dvora audítorov EÚ za roky 2000 - 2020 sa čínske priame zahraničné investície presunuli aj do strategických oblastí, ako sú doprava a infraštruktúra, informačné a komunikačné technológie a energetika; víta nenarúšajúce čínske investície za predpokladu, že nepoškodzujú bezpečnosť ani verejný poriadok; zdôrazňuje, že zároveň sa musí pokračovať v primeranom preverovaní investícií;
4. poukazuje na to, že vzhľadom na politický systém v Číne sú investori kombináciou

¹Rhodium Group, [‘Chinese FDI in Europe: Aktualizácia 2022’](#), 9. máj 2023.

súkromných a štátnych subjektov alebo sú štátnymi podnikmi úzko prepojenými s vládnucou stranou, a preto nie je vždy jasné, aký je ich záujem, keď sa rozhodnú investovať do kritickej infraštruktúry tretích krajín;

5. berie na vedomie závery o Číne, ktoré prijala Európska rada na svojom zasadnutí 29. a 30. júna 2023; je rovnako presvedčený, že obchodné a investičné vzťahy medzi EÚ a Čínou majú strategický význam, prinášajú strategické výzvy a mali by byť spravodlivé, transparentné, udržateľné, recipročné, vyvážené a založené na pravidlách, pričom ich jadrom by mali byť medzinárodné pracovné a environmentálne dohody, či už na bilaterálnej úrovni, alebo v rámci multilaterálneho obchodného systému; konštatuje, že Čína by mala v tejto súvislosti podporovať ambicióznú reformu Svetovej obchodnej organizácie;
6. vyjadruje poľutovanie nad tým, že v súčasnosti to tak nie je, najmä vzhľadom na dlhodobú absenciu reciprocity v dôsledku praktík čínskej vlády a spoločností, ktoré kontroluje; domnieva sa, že súbor obchodných nástrojov EÚ s autonómnymi opatreniami, ako sú nástroje na ochranu obchodu, preverovanie priamych zahraničných investícií, nástroje medzinárodného obstarávania a zahraničných subvencií, nariadenie o presadzovaní², akt o kritických surovinách, akt o emisne neutrálnom priemysle, nástroj proti nátlaku, ako aj európska stratégia hospodárskej bezpečnosti, má veľký význam, pokiaľ ide o zahraničné vlastníctvo kritickej infraštruktúry EÚ, kontrolu nad ňou alebo prístup k nej; vyzýva Komisiu, aby v plnej miere vykonávala tieto opatrenia s cieľom riešiť nevyvážené obchodné a investičné vzťahy a zmierniť zraniteľnosť EÚ; konštatuje, že čínske investície v EÚ by mali byť v súlade s právom EÚ a vnútroštátnym právom; podporuje dôrazné opatrenia EÚ proti nespravodlivým čínskym predpisom ovplyvňujúcim obchod a investície;
7. zdôrazňuje, že obchod a investície by mali byť kľúčovými hnacími silami udržateľného rastu, tvorby pracovných miest a inovácií a EÚ by si mala preto zachovať hospodársku otvorenosť³; zdôrazňuje však, že je potrebné nájsť strategickú rovnováhu medzi otvoreným charakterom a investičnou prítlačivosťou jednotného trhu EÚ na jednej strane a ochranou kritickej infraštruktúry a autonómie EÚ na strane druhej, a to vzhľadom na zraniteľné miesta EÚ v oblasti bezpečnosti, najmä pokiaľ ide o hospodársky nátlak alebo ohrozenie integrity kritickej infraštruktúry EÚ;
8. uznáva, že v určitých prípadoch môžu zahraničný obchod a investície prinášať určité riziká v oblasti bezpečnosti, a to aj pokiaľ ide o zahraničné vlastníctvo kritickej infraštruktúry EÚ, jej kontrolu alebo prístup k nej;
9. vyjadruje znepokojenie v súvislosti so sebedovomým geopolitickým a hospodárskym vzostupom Číny, ktorá prostredníctvom iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta značne ovplyvňuje globálny hospodársky a politický vývoj, najmä na globálnom Juhu; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby mimoriadne pozorne preskúmali akvizície kritickej infraštruktúry Číny na západnom Balkáne a v krajinách susediacich s EÚ; vyzýva Čínu,

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/167 z 10. februára 2021, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 654/2014 o výkone práv Únie na účely uplatňovania a presadzovania pravidiel medzinárodného obchodu (Ú. v. EÚ L 49, 12.2.2021, s. 1.)

³ Oznámenie Komisie z 18. februára 2021 s názvom Preskúmanie obchodnej politiky – otvorená, udržateľná a asertívna obchodná politika (COM(2021)0066).

aby zvýšila transparentnosť projektov iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta, keďže mnohé úvery poskytnuté v rámci tejto iniciatívy zaostali za očakávaniami a stali sa finančne neudržateľné;

10. zdôrazňuje, že EÚ by sa ako spoľahlivý partner mala za rovnakých podmienok angažovať s partnerskými krajinami a budovať dlhodobé a vzájomne prospešné partnerstvá. vyzýva Komisiu a Európsku službu pre vonkajšiu činnosť, aby zabezpečili, že investície EÚ, najmä prostredníctvom projektov Global Gateway, v partnerských krajinách podpora ich vlastnú spravodlivú a udržateľnú transformáciu a prinesú im výhody na mieste v súlade s medzinárodnými dohodami o klíme, dohovormi Medzinárodnej organizácie práce, spoločnou bezpečnostnou a obrannou politikou EÚ a medzinárodným humanitárnym právom a ľudskými právami;
11. víta nový prístup znižovania rizika v navrhovanej európskej stratégii hospodárskej bezpečnosti⁴ z 20. júna 2023, ktorého cieľom je maximalizovať prínosy hospodárskej otvorenosti EÚ a chrániť, podporovať a posilňovať otvorenú strategickú autonómiu EÚ a zároveň minimalizovať riziká vyplývajúce z hospodárskych závislostí a ich možného zneužívania ako zbrane a zahraničnej kontroly alebo vplyvu na kritickú infraštruktúru; víta skutočnosť, že v stratégii sa výslovne uznáva, že v oblasti bezpečnosti sú európske hospodárstva najviac ohrozené rizikami pre fyzickú a kybernetickú bezpečnosť kritickéj infraštruktúry; je veľmi znepokojený rastúcim počtom podnikov so sídlom v EÚ, ktoré sa stali terčom vydierania, priemyselnej špionáže, sabotáže alebo krádeže údajov súvisiacich s obchodom; je rovnako znepokojený skutočnosťou, že Čína sa stala druhou najčastejšou krajinou pôvodu týchto útokov; je presvedčený, že ochrana kritickéj infraštruktúry by mala byť kľúčovým prvkom vykonávania stratégie; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby sa usilovali o otvorenú strategickú autonómiu vo všetkých oblastiach, v ktorých dominantné postavenie Číny vytvára riziko nadmernej závislosti Únie;
12. podčiarkuje, že reakcie EÚ musia vychádzať zo širšieho chápania príslušnej strategickej situácie zameraného na nadnárodné posúdenia hrozieb a štúdie zraniteľnosti kritickéj infraštruktúry prekračujúce hranice jednotlivých politík; zastáva názor, že decentralizované alebo nedostatočné vnímanie bez jasného prehľadu o projektoch so strategickým významom pre obranu a bezpečnosť Európy a ich kontroly môže výrazne poškodiť geopolitické záujmy Únie⁵; pripomína ohrozenie spojené so zahraničným zasahovaním, najmä v informačnom priestore, a vzájomný účinok projektov priamych zahraničných investícií a operácií manipulácie s informáciami vykonávaných škodlivými zahraničnými aktérmi;
13. naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili zachovanie a ochranu využívania infraštruktúr EÚ na ich hlavné účely s cieľom umožniť normálny rozvoj hospodárskej činnosti a obchodu EÚ, najmä dopravnej (prístavy, letiská, vlaky a cesty), energetickej a telekomunikačnej infraštruktúry; vyzýva Komisiu, aby Parlament pravidelne informovala o:
 - a) odhalení prípadného dvojitého využívania strategických infraštruktúr, ktoré Číne

⁴ Spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 20. júna 2023 o európskej stratégii hospodárskej bezpečnosti (JOIN(2023)0020).

⁵ Tematická sekcia pre vonkajšie vzťahy Generálneho riaditeľstva pre vonkajšie politiky Únie, „Bezpečnostné dôsledky čínskeho vlastníctva kritickéj infraštruktúry v Európskej únii“, jún 2023.

poskytujú logistickú a spravodajskú podporu;

- b) plnom dodržiavaní právnych predpisov EÚ v oblasti obchodu, najmä v oblasti náležitej starostlivosti a boja proti nátlaku a nútenej práci v súvislosti s tovarom vstupujúcim na trhy EÚ;
14. vyzýva Komisiu, aby v koordinácii s členskými štátmi navrhla mechanizmus rýchlej reakcie na odhalenie dvojakeho využívania alebo zneužívania infraštruktúr v EÚ, ktoré sú vo vlastníctve Číny, na ktorých sa Čína podieľa alebo pre ktoré získala koncesiu, pričom tento mechanizmus by sa mohol použiť na ukončenie práv súvisiacich s koncesiou a/alebo pozastavenie kapacity domény v prípade vlastníctva a účasti;
15. vyzýva Komisiu a Čínu, aby preskúmali koordinované spôsoby, ako podporiť obchod a investície a usilovať sa o lepšie prispôsobenie Číny právnym predpisom EÚ a medzinárodným a multilaterálnym obchodným ustanoveniam;
16. pripomína, že nariadenie, ktorým sa stanovuje rámec na preverovanie priamych zahraničných investícií do Európskej únie⁶ sa zaoberá rizikami pre bezpečnosť a verejný poriadok vyplývajúcimi z investícií z krajín mimo EÚ; konštatuje, že kritická infraštruktúra je jedným z faktorov, ktoré môžu členské štáty alebo Komisia zohľadniť pri rozhodovaní sa o tom, či môže mať konkrétna investícia vplyv na bezpečnosť alebo verejný poriadok. opätovne zdôrazňuje kľúčovú pridanú hodnotu mechanizmu preverovania ako vhodného nástroja, ktorý EÚ a členským štátom poskytuje lepší strategický prehľad a situačné povedomie o trendoch, cieľoch, prostriedkoch a metódach, ktoré používajú zahraniční aktéri na zvýšenie svojho hospodárskeho a politického vplyvu; je veľmi znepokojený skutočnosťou, že nie všetky členské štáty majú zavedené alebo používajú mechanizmy na preverovanie zahraničných investícií do kritickej infraštruktúry;
17. vyzýva Komisiu, aby zvážila spôsoby, ako zvýšiť účinnosť svojich stanovísk k preverovaniu priamych zahraničných investícií s cieľom zabrániť narušeniam vnútorného trhu a pretekom ku dnu medzi členskými štátmi, a prispôbiť ich súčasnému kontextu globálnej bezpečnosti; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zvýšili harmonizáciu, a to aj budovaním vhodných odborných znalostí, a aby v plnej miere vykonávali mechanizmy preverovania priamych zahraničných investícií; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby venovali pozornosť investíciám spoločností z krajín mimo EÚ a ich politickému vplyvu, ktoré by Čína mohla kontrolovať; domnieva sa, že existuje priestor a potreba posilniť nariadenie v rámci jeho nadchádzajúceho preskúmania na konci roka; nabáda Komisiu, aby predložila ambiciózne legislatívny návrh revidovaného nariadenia s cieľom odstrániť všetky nedostatky, ktoré sa vyskytli pri jeho vykonávaní, a aby urýchlene posúdila možnosť vypracovať legislatívny návrh mechanizmu preverovania odchádzajúcich investícií; odporúča, aby navrhovaný mechanizmus preverovania odchádzajúcich investícií vychádzal z posúdenia vplyvu zahŕňajúceho primerané konzultácie s podnikmi, aby sa minimalizovali všetky prípadné negatívne dôsledky pre európsku konkurencieschopnosť;
18. podčiarkuje úlohu EÚ ako hnacej sily kvalitných infraštruktúrnych projektov v

⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/452 z 19. marca 2019, ktorým sa ustanovuje rámec na preverovanie priamych zahraničných investícií do Únie (Ú. v. EÚ L 79 I, 21.3.2019, s. 1).

zahraničí vďaka iniciatívam ako napr. Global Gateway alebo partnerstvo G7 pre globálnu infraštruktúru a investície; upozorňuje, že rétoriku EÚ v súvislosti s medzinárodnými projektmi infraštruktúry, ktorá je založená na hodnotách a udržateľnosti, treba previesť aj do praxe, pričom uznáva kľúčovú geostrategickú úlohu, ktorú môžu mať takéto programy na úrovni diverzifikácie, odolnosti dodávateľského reťazca, stanovovania noriem a zosúladenia právnych predpisov;

19. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby posilnili strategickú autonómiu EÚ, a to najmä budovaním diverzifikovaných, bezpečných a odolných dodávateľských reťazcov a zintenzívňovaním opatrení v kľúčových oblastiach, ako sú výskum a vývoj, špičkové technológie, kritické suroviny, reindustrializácia a nové infraštruktúry.
20. tvrdí, že kľúčovou oblasťou kritickej infraštruktúry EÚ je aj sieť výskumných ústavov a zariadení na výskum a vývoj, ktoré spolu s kľúčovými oblasťami, ako je napríklad vesmírna obrana, zohrávajú významnú úlohu, pokiaľ ide o schopnosť EÚ realizovať zelenú a digitálnu transformáciu; pripomína zraniteľné miesta v oblasti bezpečnosti spojené s nútenými transfermi technológií, krádežou duševného vlastníctva a únikmi poznatkov v EÚ aj v zahraničí; vyzýva na zvýšenú ostražitosť pri zohľadňovaní takýchto hrozieb pre schopnosť EÚ inovovať a podporovať rast;
21. vyzýva Komisiu, aby navrhla opatrenia na zníženie rizík pre vlastnú bezpečnosť EÚ a rozvoj vnútornej odolnosti posilnením bezpečnosti a integrity jej kritickej infraštruktúr, dodávateľských reťazcov a technologickej základne, najmä sietí 5G a 6G, ktoré sú nevyhnutné pre bežnú hospodársku činnosť a obchod EÚ; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby preskúmali svoj súbor nástrojov pre bezpečnosť sietí.
22. vyzýva Komisiu, inštitúcie EÚ a členské štáty, aby ukončili akékoľvek financovanie výskumu čínskych spoločností pôsobiacich v oblastiach kritickej a strategického významu pre EÚ, ako sú informačné a komunikačné technológie, a aby usmerňovali riziká súvisiace s obstarávatel'skými subjektmi využívajúcimi čínske zariadenia;
23. vyzýva Čínu, aby v rámci Svetovej obchodnej organizácie a multilaterálnych noriem zaviedla a uplatňovala zodpovednú digitálnu správu s rešpektovaním práva na súkromie, slobody prejavu a právneho štátu vo svojich politikách v oblasti digitálnej správy; vyzýva Komisiu, aby posúdila ďalšie rizikové oblasti, ako sú polovodiče, kvantová výpočtová technika, blockchain, vesmír, umelá inteligencia a biotechnológie, a aby zvažila právne predpisy alebo nástroje na zabezpečenie ďalšej ochrany pred škodlivým softvérom a kybernetickou špionážou;
24. vyzýva Komisiu, aby pred koncom tohto volebného obdobia poskytla Parlamentu podrobnú analýzu obchodných rizík spojených s technológiami, ako sú polovodiče, kvantová výpočtová technika, blockchain, vesmír, umelá inteligencia a biotechnológie, a informovala ho o prípadných opatreniach EÚ potrebných v týchto oblastiach.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	24.10.2023
Výsledok záverečného hlasovania	+: 27 -: 0 0: 1
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Anna-Michelle Asimakopoulou, Saskia Bricmont, Jordi Cañas, Raphaël Glucksmann, Danuta Maria Hübner, Miapetra Kumpula-Natri, Danilo Oscar Lancini, Bernd Lange, Margarida Marques, Sara Matthieu, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Sven Simon, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Jan Zahradil, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Reinhard Bütikofer, Marco Campomenosi, José Manuel García-Margallo y Marfil, Svenja Hahn, Seán Kelly, Javier Moreno Sánchez, Urmas Paet, Pedro Silva Pereira
Náhradník (čl. 209 ods. 7) prítomný na záverečnom hlasovaní	Dacian Cioloș

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

27	+
ECR	Jan Zahradil
ID	Marco Campomenosi, Danilo Oscar Lancini
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, José Manuel García-Margallo y Marfil, Danuta Maria Hübner, Seán Kelly, Sven Simon, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Jordi Cañas, Dacian Cioloș, Svenja Hahn, Urmas Paet, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Raphaël Glucksmann, Miapetra Kumpula-Natri, Bernd Lange, Margarida Marques, Javier Moreno Sánchez, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira, Kathleen Van Brempt
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Reinhard Bütikofer, Sara Matthieu

0	-

1	0
The Left	Helmut Scholz

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania

INFORMÁCIE O PRIJATÍ GESTORSKÝM VÝBOROM

Dátum prijatia	28.11.2023
Výsledok záverečného hlasovania	+ : 49 - : 4 0 : 1
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Fabio Massimo Castaldo, Włodzimierz Cimoszewicz, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, Jean-Lin Lacapelle, David Lega, Pedro Marques, David McAllister, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Kostas Papadakis, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Jordi Solé, Tineke Strik, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Tomáš Zdechovský, Bernhard Zimniok, Željana Zovko
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Vladimír Bilčík, Jakop G. Dalunde, Christophe Grudler, Anja Haga, Andrey Kovatchev, Georgios Kyrtos, María Soraya Rodríguez Ramos, Mick Wallace, Elena Yoncheva, Milan Zver
Náhradníci (čl. 209 ods. 7) prítomní na záverečnom hlasovaní	Clare Daly, Mónica Silvana González, Miguel Urbán Crespo

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE

49	+
ECR	Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Witold Jan Waszczykowski
ID	Jean-Lin Lacapelle, Bernhard Zimniok
NI	Fabio Massimo Castaldo, Márton Gyöngyösi
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Anja Haga, Sandra Kalniete, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, David Lega, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský, Željana Zovko, Milan Zver
Renew	Petras Auštrevičius, Klemen Grošelj, Christophe Grudler, Bernard Guetta, Georgios Kyrtos, María Soraya Rodríguez Ramos, Salima Yenbou
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Mónica Silvana González, Pedro Marques, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Elena Yoncheva
Verts/ALE	Jakop G. Dalunde, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

4	-
NI	Kostas Papadakis
The Left	Clare Daly, Miguel Urbán Crespo, Mick Wallace

1	0
ECR	Charlie Weimers

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania